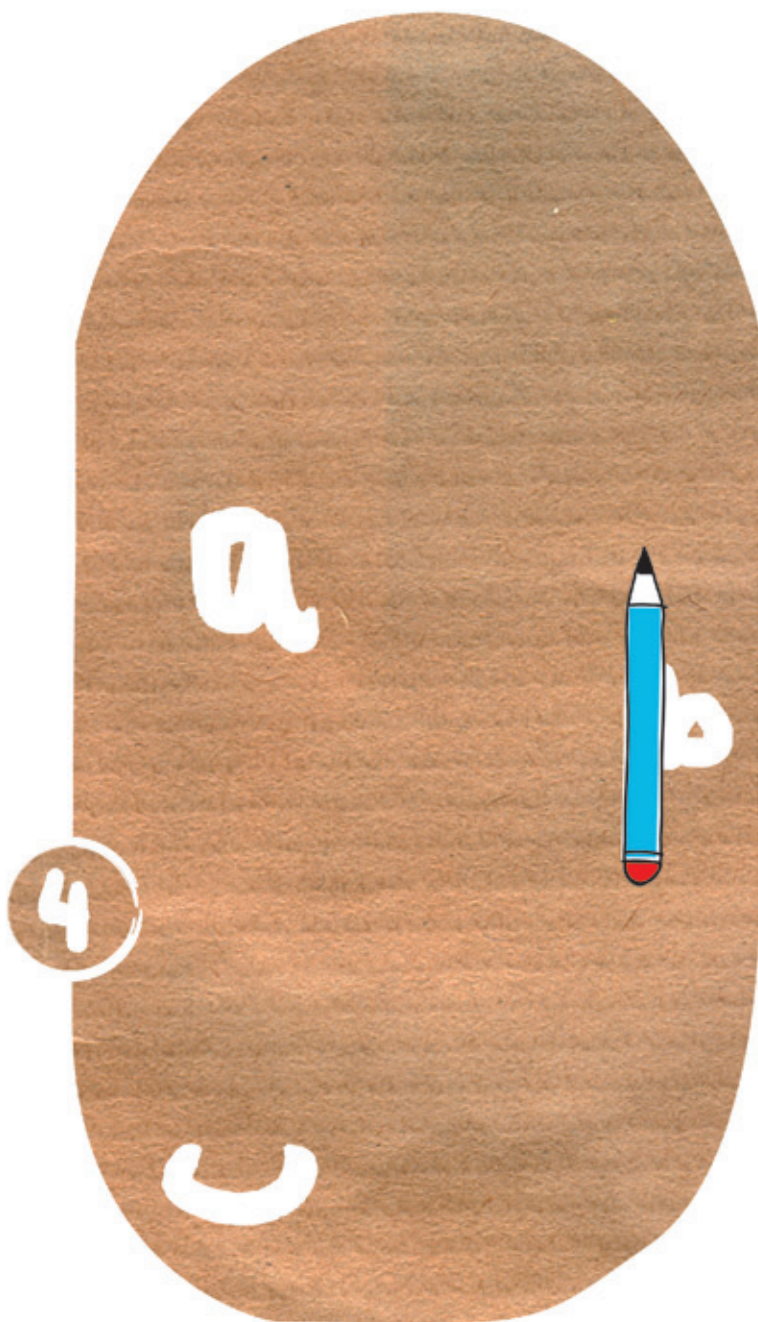

Con
dereitos
desde o
principio.

Por unha
educación
temperá
de calidade.

**PROPOSTA
DIDÁCTICA PARA
EDUCACIÓN INFANTIL,
PRIMARIA E
EDUCACIÓN NON
FORMAL**

Campaña Mundial pola
EDUCACIÓN
www.cme-espana.org

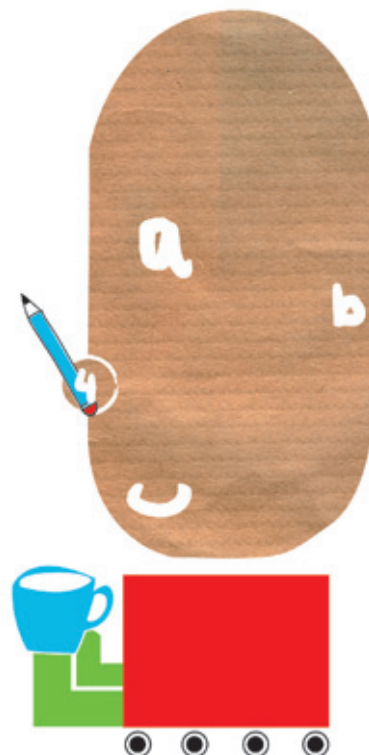
SEMANA DE ACCIÓN MUNDIAL POLA EDUCACIÓN 23-29 de abril de 2012

Índice

Introdución	1
Obxectivo xeral da Semana de Acción Mundial pola Educación	
Obxectivos xerais da proposta didáctica	
Consideracións xerais	
Para afondar...	
Educación Infantil	5
Obxectivos e capacidades	
Actividade 1. Cando eramos máis pequenos/as	
Actividade 2. De camiño cara á escola	
Actividade de mobilización. A Grande Imaxe	
Primeiro Ciclo de Educación Primaria	7
Obxectivos e competencias	
Actividade 1. Xurxo e Malinda	
Actividade 2. Golescola	
Actividade de mobilización. A Grande Imaxe	
Segundo Ciclo de Educación Primaria	12
Obxectivos e competencias	
Actividade 1. Iguais en orixe, diferentes en dereitos	
Actividade 2. A educación en imaxes	
Actividade de mobilización. A Grande Imaxe	
Terceiro Ciclo de Educación Primaria	15
Obxectivos e competencias	
Actividade 1. Coñecedes os dereitos da infancia?	
Actividade 2. Auca da educación	
Actividade de mobilización. A Grande Imaxe	
Educación Non Formal (3-12 anos)	18
Actividade 1. O gran xogo da Escola Infantil do Arco Iris	
Actividade de mobilización. A Grande Imaxe	
Actividade para todos os niveis. A Grande Imaxe	21
Obxectivos	
Como participar na Grande Imaxe?	
Que facemos coa imaxe?	
Avaliación	23

Introdución

A só tres anos de 2015, data fixada para lograr a Educación para Todos e Todas, a Semana de Acción Mundial pola Educación (SAME) céntrase este ano na Atención e Educación á Primeira Infancia (AEPI)¹, a etapa que comprende dos 0 aos 6 anos de idade. Os nenos e nenas desta idade son suxeitos de dereitos, entre eles o dereito á educación, que deben ser garantidos e respectados polos poderes públicos e pola sociedade.

© Entreculturas

Nos últimos anos, avanzouse na escolarización primaria en moitos países. Non sucedeu o mesmo coa AEPI, unha etapa fundamental para os nenos/as e, polo tanto, para as súas comunidades e as súas nacións. No ano 2000, 189 países comprometéronse a lograr en 2015 os Obxectivos de Dakar, entre eles: **Estender e mellorar a atención e educación integrais da primeira infancia, especialmente dos/as nenos/as máis vulnerables e desfavorecidos/as.**

A aprendizaxe comeza no momento de nacer. A atención educativa que un neno/a recibe nesta etapa, no ámbito familiar e comunitario e na escola, condiciona as opcións educativas que terá o resto da vida, pois é este momento no que se desenvolven as capacidades lingüísticas, cognitivas e sociais que son a base para a aprendizaxe permanente. Todas elas contribúen ao seu desenvolvemento integral, que inclúe o benestar físico e emocional, a identidade persoal e o seu autoconcepto, a capacidade de comu-

nicarse, a relación cos demais, e o dereito ao xogo como ferramenta fundamental para aprender e desenvolverse en igualdade, solidariedade e liberdade.

O desenvolvemento infantil non se realiza só no contexto escolar, senón que é compartido co familiar, onde se realizan aprendizaxes fundamentais. Existen opinións diversas sobre a idade de inicio da escolarización. Sexa unha etapa obrigatoria ou non, é importante recoñecer os distintos xeitos de organizar a educación infantil e garantir que cada unha delas, coas súas peculiaridades e diferenzas, sexa un auténtico contexto de desenvolvemento infantil.

Un neno/a que participou en programas de AEPI ten máis posibilidades de ter un mellor rendemento escolar, cursar niveis de educación superior e, xa que logo, de defender mellor os seus dereitos, ter boa saúde, participar na sociedade, lograr un mellor traballo, e, en definitiva, ter unha vida mellor. Por todo iso, os/as nenos/as provenientes de familias en situación de marxinalidade merecen unha especial atención, para compensar as carencias dos propios fogares e contribuír a romper o círculo da pobreza.

En 2008, 148 millóns de nenos/as en todo o mundo beneficiáronse de programas de educación preescolar. Isto significa que, respecto das cifras de 1999, producíronse avances en moitos países. Con todo, só o 44% dos nenos/as en idade de asistir á escola nesta etapa está escolarizado/a², a maioría deles nos países máis ricos. A falta de

¹ Para máis información, remitimos ao documento de posicionamento. www.cme-espana.org

² Informe de Seguimento da EPT no mundo 2011. UNESCO.

acceso á educación únese á situación de desprotección e exclusión na que viven millóns de familias, o que perpetúa a situación de pobreza na que viven. Douscentos millóns de pícaros/as menores de 5 anos en países de ingresos baixos e medios non lograrán desenvolver todas as súas capacidades por mor da pobreza, as carencias nutricionais, un inadecuado coidado e atención, a malaria ou o VIH³.

Unha AEPI de calidade implica recoñecer a importancia desta etapa educativa, asegurar o acceso de todos/as os nenos e nenas en igualdade de condicións, ter infraestruturas adecuadas, docentes e coidadores/as coa formación necesaria, a implicación das familias, un adecuado investimento en educación e a coordinación con instancias sanitarias e sociais.

A Campaña Mundial pola Educación (CME), desde o seu inicio no ano 1999, contribuíu a facer grandes avances no logro da educación para todas as persoas. Desde 1989, hai 40 millóns máis de nenos e nenas que van á escola e o número de persoas adultas que non saben ler nin escribir diminuíu en 100 millóns. Algúns exemplos concretos de avances son o establecemento dun salario mínimo para os/as docentes en Brasil, a eliminación das taxas escolares en Kenia ou a posta en marcha en Mozambique do pro-

grama “Escolinhas”, que acolle a nenos/as de 3 a 5 anos, de fogares pobres ou afectados pola sida.

Pero, malia ser cada vez maior a conciencia dos elevados custos sociais e educativos que se derivan de non investir en programas de desenvolvemento durante a primeira infancia, os esforzos realizados son insuficientes. Por iso, a **Semana de Acción Mundial pola Educación 2012 (SAME)** quere chamar a atención sobre a importancia de que todos os nenos e nenas poidan acceder a programas de atención e educación nos seus primeiros anos de vida.

Para iso, a través da **Grande Imaxe**, reflectiremos os elementos que son importantes para conseguir unha educación temperá de calidade. Esta é a acción que propón a Semana de Acción Mundial pola Educación para que entre toda a sociedade civil, alumnos e alumnas, docentes, clase política e outros axentes, nos mobilicemos e reflexionemos sobre a importancia da atención e da educación da primeira infancia, e os obstáculos que millóns de nenos e nenas afrontan para poder exercer o seu dereito a unha educación de calidade.

A participación na SAME permitirá que nenos, nenas, mocidade e persoas adultas desenvolvan a competencia cidadá, cuxa definición fai referencia, entre outras cousas, a comprender a realidade social en que se vive; cooperar, convivir e exercer a cidadanía democrática nunha sociedade plural, así como comprometerse a contribuír á súa mellora, coñecer os valores do sistema democrático, e exercer activa e responsablemente os dereitos e deberes da cidadanía. Ademais, en cada unha das actividades dirixidas aos distintos niveis educativos no ámbito formal e non formal, faremos referencia a outras competencias que contribuímos a desenvolver.

Como novidade, este ano, incluímos unha **proposta para traballar en educación non formal**.

³ Lancet Series on Early Childhood Development. 2007.

A CME SAME agradécelles a todas/os docentes e educadoras/es que elaboraron as actividades desta proposta didáctica e a todas aquelas persoas que aceptan estas suxestións

e as poñen en marcha co seu alumnado. Deste xeito confirman o seu compromiso coa construción dun mundo mellor, conscientes do poder transformador da educación.

Obxectivo xeral da Semana de Acción Mundial pola Educación

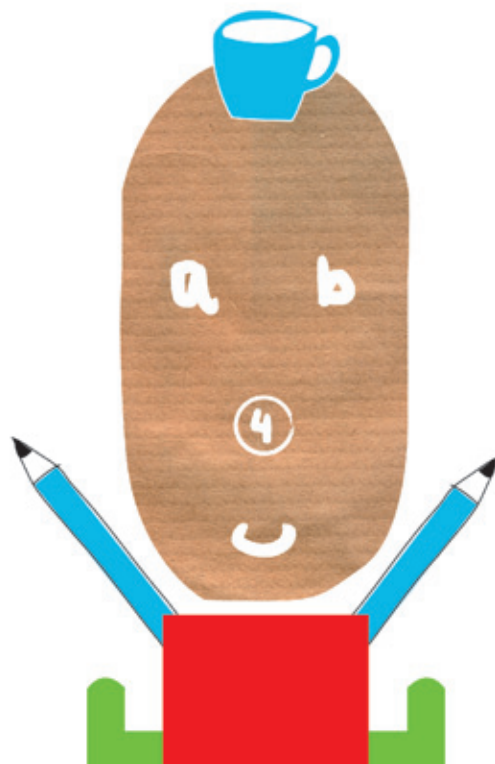
Sensibilizar a clase política e a opinión pública sobre a importancia da educación da primeira infancia (0-6 anos) e sobre a necesidade de actuar de xeito urxente para o cumprimento do dereito a unha educación permanente para todas as persoas.

Obxectivos xerais da proposta didáctica

- 1 Coñecer a realidade** na que viven millóns de nenos e nenas que non poden exercer o seu dereito á educación básica por falta do necesario investimento e vontade política neste ámbito.
- 2 Valorar o dereito á educación** desde a primeira infancia recollido na Declaración Universal dos Dereitos Humanos e na Convención sobre os Dereitos do Neno como un elemento fundamental para a maduración psicosocial na infancia e a súa importancia no posterior desenvolvemento persoal e comunitario.
- 3 Asumir**, como cidadanía activa, a propia responsabilidade fronte as situacións inxustas e comprender que todas as persoas podemos facer algo para cambialas ou para transformar esa realidade.

Consideracións xerais

- As distintas actividades están suscitadas para ser realizadas tanto no ámbito formal como en espazos de educación non formal (grupos scout, ludotecas, actividades de tempo libre, etc.).
- Os termos “profesor/a” e “docente” utilizámoslos para referirnos a educadores/as, facilitadores/as, monitores/as, etc. tanto no ámbito formal como no non formal.
- Propoñemos para cada ciclo/grupo de idade unha actividade “de reflexión” e outra “de acción” que pode ser realizada en titorías, recreos, actividades extraescolares, etc.
- As actividades propostas están pensadas para distintos grupos de idade, pero pódense adaptar para ser utilizadas con alumnado doutros niveis.
- O tempo proposto para cada actividade é orientativo. Cada facilitador/a poderá adaptalo en función das características do grupo, dispoñibilidade de tempo, etc.
- Deixamos en mans de cada facilitador/a a temporalización das actividades durante os meses de xaneiro (data na que recibirán as propostas didácticas) e abril (data na que terá lugar a SAME).
- Desde o PDF que atoparás nas nosas web (www.cme-espana.org) podes acceder directamente a todos os enlaces que aparecen neste material.

Para afondar...

Nesta proposta propoñémosche actividades para traballar o tema. Con todo, o dereito á educación en xeral e o da primeira infancia en particular é un tema complexo que ten relación con outros moitos temas.

Se queres traballalo co teu alumnado con máis profundidade, indicámosche algúns recursos onde atoparás actividades e materiais.

- Na páxina web da campaña (www.cme-espana.org) podes atopar as propostas didácticas da SAME anteriores:

2011
Dereito á educación das mulleres e das nenas

2010
Financiamento da educación

2009
Alfabetización de persoas novas e adultas

2008
Educación e exclusión

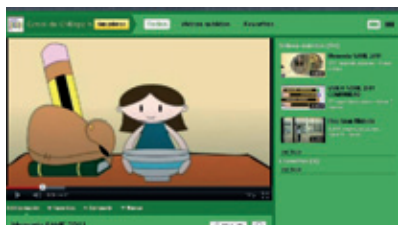
2007
Dereito á educación

2006
Docentes

2005
Educación e pobreza

- Na canle de Youtube da CME (<http://www.youtube.com/user/CMEspain>) podes atopar vídeos de interese relacionados co tema.

Tamén te animamos a ler os documentos e ver os vídeos seguintes sobre a importancia da atención e educación na primeira infancia.

Bibliografía complementaria

- *Dereito á educación é moito máis que acceso de nenos e nenas á escola*. Rosa María Torres. <http://www.fronesis.org/documentos/derecho-a-la-educacion.pdf>
- *Aproximación á educación infantil*. Ignasi Vila. <http://www.rieoei.org/rie22a02.htm>
- *A educación infantil no século XXI*. José Rivero. unesdoc.unesco.org/images/0011/001147/114723S.pdf
- *Informe de seguimiento da EPT no mundo 2011*. Unesco. <http://www.unesco.org/new/fileadmin/MULTIMEDIA/HQ/ED/pdf/gmr2011-part1-ch1-es.pdf>

Vídeos complementarios

- *Educación Infantil: 6 anos clave para unha vida*. CEAPA. http://www.youtube.com/watch?v=8D8lyNmoPzo&feature=results_video&playnext=1&list=PL0EE4614381DA2A96
- *Aprendemos todos Manifiesto para unha nova educación*. <http://www.youtube.com/watch?v=fjhhXI8nd78>
- *Eu quero*. Campaña polos dereitos do neno en Guatemala (animación). <http://www.youtube.com/watch?v=rIFBkkqmuCI>
- *Educar co exemplo*. <http://www.youtube.com/watch?v=igDINImIliA&feature=fvsv>
- Trailer da película *Babies*. Thomas Balmes. 2010. <http://www.youtube.com/watch?v=1vupEpNjCuY>

Educación Infantil

Obxectivos

- 1 Identificar elementos de aprendizaxe durante a primeira infancia na gardería e/ou na escola.
- 2 Concienciar sobre a importancia de aprender e poder ir á escola desde unha idade temperá a partir da súa propia experiencia.

Capacidades

- **Aprender a pensar e a comunicar:** progresar na comunicación e expresión axustada aos diferentes contextos e situacións de comunicación habituais por medio das diversas linguaxes.
- **Aprender a descubrir e ter iniciativa:** observar e explorar a contorna inmediata, natural e física, cunha actitude de curiosidade e respecto e participar, gradualmente, en actividades sociais e culturais.

Actividade 1. Cando eramos máis pequenos/as

Co fin de recordar os primeiros anos da vida das/dos nenas/os a/o docente convidará as familias (nais, pais, avós e avoas), a participar nunha actividade na escola. De non poder asistir, suxeriráselles participar a través dunha carta.

No convite solicitaráselles que traian ou envíen algunha fotografía do seu fillo/a, neto/a cando era máis pequeno/a e un breve relato que explique que facían entón, ilustrando a explicación con algún obxecto que represente un recordo significativo para o neno/a nese período.

Sentados en círculo, realizarase unha actividade de conversa cos nenos/as, familiares e docentes. Ao mesmo tempo que se van presentando e comentando as fotos e obxectos, conversarase sobre como era o neno/a nos seus primeiros anos de vida, se ía á escola de educación infantil ou non, quen coidaba del ou ela (nai, pai, avós/as, coidador/a) para que cousas necesitaba axuda, como foi aprendendo e que cousas agora é capaz de facer só ou soa, etc. Aproveitarase para incluír os recordos da etapa infantil das persoas adultas invitadas.

A finalidade da reflexión é que os/as nenos/as sexan conscientes dos moitos aprendizaxes que han ter durante estes primeiros anos e da importancia do acompañamento da familia e da escola nese proceso.

Ao acabar a actividade, pediráselles aos nenos e nenas que realicen debuxos sobre o conversado, cos que se realizará un mural. Co mural, as fotos e obxectos que poidan traer ou enviar as familias construírse, entre todos/as, un recuncho cuxo nome elixirán os/as pequenos/as e que permitirá o desenvolvemento de futuras actividades ao longo do curso.

Actividade 2. De camiño cara á escola

O/a mestre/a presenta a imaxe dunha neno/a ou unha marioneta, un boneco ou un personaxe familiar da clase, que ten preguiza e non quere ir á escola porque está só e non sabe que ten que facer.

Establécese un diálogo entre o/a mestre/a, o personaxe elixido e os nenos/as sobre a importancia de ir á escola. Os nenos enumerarán as accións que necesitan facer (levantarse, lavarse, vestirse, almorzar).

Para axudarlle, as/os nenas/os moldearán en plastilina unha serie de obxectos que xurdan na conversación.

- Pantalón e camiseta (para vestirse)
- Pan (para almorzar)
- Bufanda (para protexerse do frío)
- Libro ou caderno (para aprender)
- Pelota (para xogar)
- Corazón (para representar o agarimo, o amor, o acompañamento, a amizade)
- Un neno ou unha nena ou un círculo ou un quebracabezas (para simbolizar o compañeirismo, a amizade, o traballo en equipo).

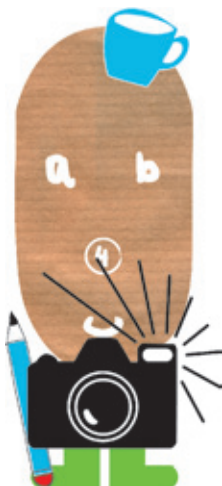
A medida que se van moldeando os obxectos e avanza o diálogo, os nenos e as nenas, partindo da súa propia experiencia, animan ao personaxe para convencelo da importancia de ir á escola, contándolle os momentos felices, que é o que fan, o que aprenden, os amigos e amigas que teñen, etc.

Pódese aproveitar para destacar que cousas aprenderon a facer sos ou soas antes de ir todos os días á escola e cando empezaron a ir á escola, acompañados/as polas familias e docentes e que, nesta actividade, foron elas e eles quen lle axudaron ao personaxe.

Nun segundo momento da actividade os/as nenos/as construírán unha marioneta que servirá para que dramaticen situacións do ámbito familiar e/ou escolar retomando os contidos traballados. Nestas dramatizacións a marioneta servirá para que os/as nenos/as expliciten sensacións, sentimentos, opinións, preocupacións, alegrías, etc.

Actividade de mobilización

A Grande

Imaxe

Ver páxina 21

Primeiro ciclo

Educación primaria

© Víctor Luengo/Educación Sin Fronteras

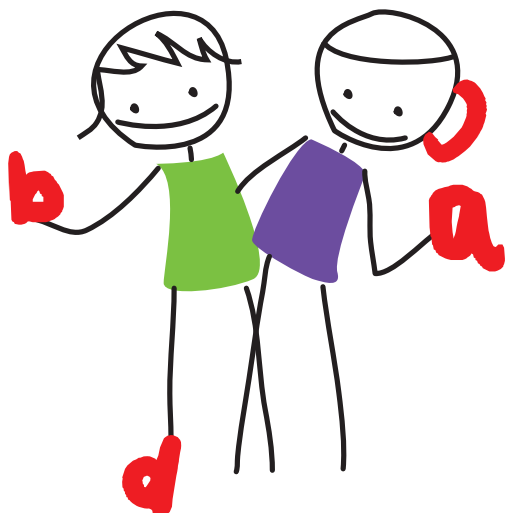
Obxectivos

- 1 Coñecer que moitos nenos/as non poden ir á escola cando son pequenos/as presentándolles claves para entender algunhas das causas que provocan esta situación e as súas consecuencias.
- 2 Valorar a importancia de ir á escola e que todos os nenos e nenas do mundo poidan acceder a ela á idade máis temperá posible.

Competencias

- **Lingüística:** fortalecer a habilidade para expresar e interpretar pensamentos, sentimentos e feitos tanto de forma oral como utilizando outros códigos.
- **Social e cidadá:** posibilitar a comprensión da realidade social global na que viven.

Actividade 1. Xurxo e Malinda

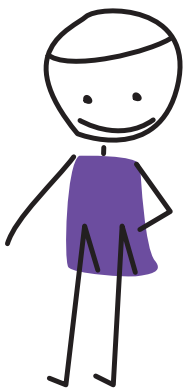

O/a docente cóntalle ao seu alumnado que lle lerá dous contos, pero antes conversarán sobre un tema moi importante:

Por que hai que ir á escola?

Formulada a pregunta, os nenos e nenas van dando respostas que a/o docente anota no encerado mentres as comentan entre todos. A continuación, invítaos a debuxar a imaxe que lles xorde a cada un/a cando escoitan a palabra **escola**, imaxe que lles mostrarán aos seus compañeiros/as.

Tras isto, contaráselles o conto *Xurxo non vai ao colexio*, pero antes de escoitalo deberán formar grupos integrados por tres nenos/as. A cada grupo dáselle un folio en branco, un lapis e unha goma porque terán que escribir, corrixir, se é necesario, e borrar. Pídeselles que elixan que tarefa fará cada integrante.

Xurxo non vai ao colexio

**Un bo día, Xurxo
levantouse da cama
con desgana.**

-Non me apetece ir á escola – pensó. pensou. Así que se foi a dar un paseo polo parque.

Mentres camiñaba só, Xurxo aburriase e quería xogar. Pensaba nos seus amiguiños cando se atopou cun xardineiro.

-Quere vostede xogar comigo, señor?

-Neno, non ves que teño que coidar o parque e regar as flores?

Xurxo sentou nun banco e viu un paxariño que voaba de árbore en árbore. Preguntoulle:

-Queres xogar comigo paxariño? Non che farei dano.

Pero o paxariño contestoulle:

-E quen recollerá as ramiñas para facer o meu niño?

Xurxo viu entón unha abella que voaba de flor en flor.

-Queres xogar comigo, abelliña?

-E quen fará o mel na miña colmea?

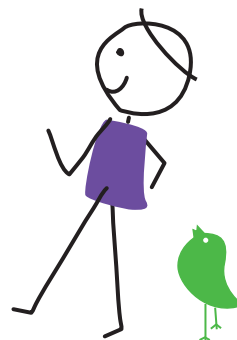
Xurxo enfadouse porque ninguén quería xogar con el.

-Pois se ninguén quere xogar comigo, xogarei co vento, que non ten nada que facer.

O vento escoitouno e díxolle:

-Iso é o que cres ti. Eu refresco as rúas e os camiños, eu empuxo as nubes que traen boa choiva aos campos, eu movo os muíños e movo suavemente as flores e as árbores e arrastro de aquí cara a alá as sementes das diferentes flores e plantas para que logo florezan.

Entón Xurxo pensou que el, como o xardineiro, o paxariño, a abella e o vento, tiña moitas cousas que facer e aprender. Regresou á súa casa, colleu a súa mochila e foi á escola, que é o seu sitio. Alí atopouse cos seus amiguiños e amiguiñas e a mestra e unha chea de xogos e actividades para aprender. Estaba feliz.

Ao rematar a narración, traballando en grupos e coas tarefas asignadas previamente (escribir, corrixir, borrar), faránselles tres preguntas, que se poden escribir no encerado, seguindo a rutina de pensamento vexo-penso-pregúntome.

- 1 Que fixo Xurxo en lugar de ir ao colexio?
- 2 Que facían os personaxes que atopou no parque?
- 3 Xurxo aprenderá máis se vai ao colexio ou se queda na súa casa? Que aprenderá Xurxo na escola?

Tras deixarlles uns minutos, faremos unha posta en común a partir das respostas elaboradas.

Malinda quere ir á la escola

Malinda espertou ao saír o sol.

Sen facer ruído, para non espertar as súas dúas irmás pequenas coas que compartía colchón e esquivando con coidado o seu irmán maior, levantouse. A súa mamá recordoulle que debía ir buscar auga á charca.

–Como me gustaría ir á escola, aprender a ler e escribir!– pensou.

Pero como todas as mañás debía baixar o outeiro e chegar á charca.

Axudándose dunha pequena corda levantou o bidón amarelo de 20 litros e botouno ás costas.

Malinda era inqueda e curiosa, e non se conformaba con esa vida. Quería aprender máis, ler libros, sumar, restar...

Baixando polo outeiro, atopou polo camiño unha vaca.

–Bos días Señora Vaca, ensinárame a ler?

–Pero...MUUUU non ves que son unha vaca? Eu só sei dar leite e coidar os meus becerros.

Malinda seguiu andando cos seus pés descalzos polo carreiro cando viu un burro.

–Señor Burricán, ensínasme a sumar?

–Que cousas dis Malinda! Se eu só son un burriño. Os burriños non sabemos case nada, só cargar peso e ornear. Mira que ben o fago Malinda: lo! lo! lo!

Malinda seguía pensando no que daría por ir tan só un día á escola, todo o que lle preguntaría á mestra, os libros que vería...

Nisto pensaba cando apareceu a mamá galiña cos seus cinco pitiños

–Ola Señora Galiña! Ensinárame a escribir?

–Co, co, co que cousas dis Malinda, co, co, co, eu só se poñer ovos e comer alpiste.

Y andando y andando Malinda llegó a la charca.

E andando e andando Malinda chegou á charca. Encheu o seu bidón de auga e esperanzada e cargada comezou a subir o outeiro de volta a casa, confiando en que algún día, ela e os seus irmanciños finalmente poderían ir á escola e aprender a ler, escribir, sumar, restar...

Tras a súa lectura, os grupos de 3 nenos/as, cambiarán os roles asumidos, e formularánselles catro novas preguntas.

- 1 Que fai Malinda en lugar de ir ao colexio?
- 2 Que lle gustaría facer a Malinda en lugar de ir buscar auga?
- 3 Sabes ou imaxinas por que Malinda non vai ao colexio?
- 4 Que aprendemos no colexio?

Déixaselles uns minutos para contestar e logo faise unha posta en común sobre o conto, que servirá ademais, para

conversar sobre as diferenzas observadas entre a vida de Xurxo, de Malinda e deles/as mesmos/as, para reflexionar sobre a importancia da aprendizaxe para os e as nenos na primeira infancia.

A continuación proporáselles traballar de forma cooperativa un debuxo-mural elaborado por todos/as en papel continuo a partir do conversado logo dos contos.

Para rematar a actividade, o/a docente colocará o gran mural, os debuxos que fixeron a partir da palabra “escola” e os folios coas respostas á vista de todos/as e volverá formular a pregunta inicial que escribiu nunha cartolina:

Por que hai que ir á escola?

O alumnado contestará, comparará as respostas coas do inicio da actividade, que quedaron escritas na encerado, e confirmará se agora pensa algo diferente ou igual e se enriqueceron as súas primeiras opinións. Os/as nenos/as e/ou o/a docente escribirán as respostas na cartolina.

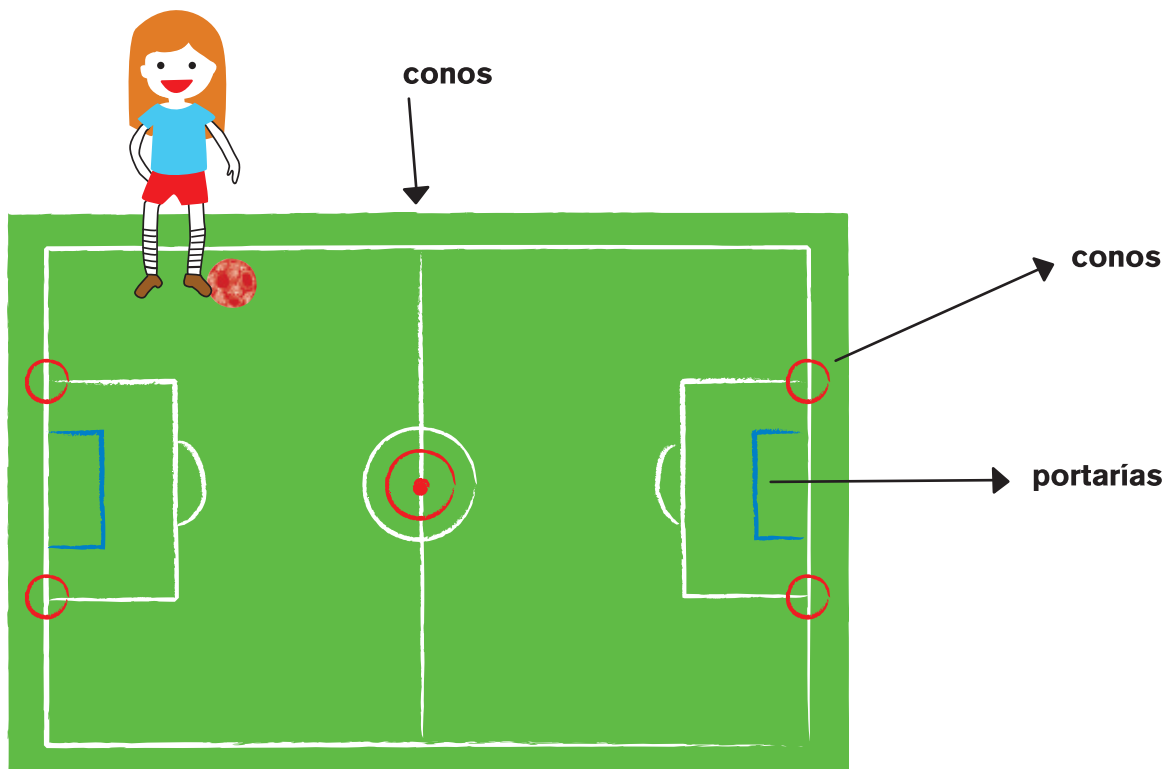
Para pechar a actividade, traballando a reflexión-acción, elaborarán unha carta dirixida ao presidente do país de Malinda para recordarlle a importancia da educación e darlle ideas para que Malinda poida ir ao colexio.

Nota: Segundo o estado de desenvolvemento da rapazada en esta etapa, pódese facer máis fincapé na parte oral que na escritura por grupos, e que resolvablen a maioría das preguntas conversando.

Actividade 2. Golescola

Dividirase a clase en dous grupos. Cada un destes grupos estará á súa vez dividido entre nenos/as que van á escola e nenos/as que non van á escola, que se realizará por sorteo. O grupo de nenos/as que non van á escola terá sempre un membro máis que o grupo de nenos que van á escola.

A actividade realizarase nun campo de fútbol sala, e dispónse do seguinte xeito.

A clase queda dividida en 4 equipos. Dous equipos de nenos/as que van á escola e outros dous equipos de nenos/as que non van á escola.

En cada medio campo xogará un dos equipos que non vai á escola contra outro dos equipos que vai á escola. Cada equipo diferenciarase con petos ou camisetas de diferentes cores.

Obxectivo do xogo

Marcar goles que posteriormente poderán canxearse por oportunidades na vida. É dicir: cada equipo por cada gol marcado poderá elixir entre conseguir: unha casa, comida, traballo, estudos, atención médica, familia...

Regras do xogo

O balón pásase coa man e a persoa que sostén o balón pode avanzar un máximo de tres pasos antes de lanzala ou pasarlle a outro/a compañeiro/a.

- O equipo que vai á escola marcará gol metendo o balón na portería ou golpeando os conos laterais.
- O equipo que non vai á escola unicamente poderá marcar gol cando golpee o cono situado no medio do campo.

O partido comezará 1-0 a favor do alumnado que vai á escola e o tempo de duración será un máximo de 10 minutos. A continuación poderíase xogar contra o outro equipo.

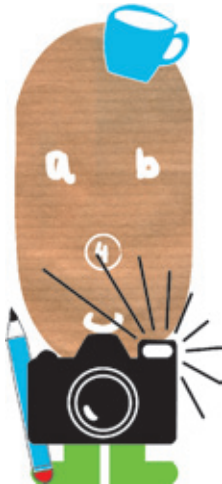
Posta en común: Tras acabar os partidos os equipos decidirán en que queren investir os seus goles e anotarase no encerado. Con estas anotacións reflexionarase en grupo sobre o desenvolvemento da actividade.

Pregúntaselles como se sentiron durante o xogo. Empezan expresándose os grupos que non van á escola. Coméntase a sensación de inxustiza de empezar o partido con desvantaxe con menos oportunidades para facer goles.

A partir do comentado, trátase de relacionar esas condicións coa situación de inxustiza social que viven hoxe en día moitos/as nenos/as no mundo, reflexionando sobre as vantaxes que ten ir á escola e as oportunidades que nos brinda na vida. Tamén se invitará á reflexión do papel que xoga o azar para pertencer a un ou outro equipo.

Actividade de mobilización

A Grande

Imaxe

Ver páxina 21

Segundo ciclo

Educación primaria

© Entreculturas

Obxectivos

- 1 Achegar a realidade de nenos e nenas que non poden exercer o seu dereito á educación infantil por falta de compromiso político.
- 2 Comprender que a educación na primeira infancia é un dereito fundamental para o bo desenvolvemento de todos os nenos e nenas.

Competencias

- **Lingüística:** fortalecer a habilidade para expresar e interpretar pensamentos, sentimentos e feitos tanto de forma oral como utilizando outros códigos.
- **Autonomía e iniciativa personal:** potenciar a capacidade de imaxinar, emprender, desenvolver con responsabilidade e sentido crítico proxectos individuais e colectivos.

Actividade 1. Iguais de orixe, diferentes en dereitos

Comézase lendo unha narración inacabada sobre un irmán e unha irmá que conta os diferentes camiños que tomaron as súas vidas.

Érase unha vez unha familia, mamá, papá e dous fillos que vivían nunha cidade situada na fronteira entre dous países. Noha e David eran irmáns que só tiñan un ano de diferenza. Cando David cumpriu tres anos, a súa nai e el tivéronse que mudar ao país veciño, porque a muller non atopaba traballo no seu.

Noha e o pai quedaron na súa casa. Malia a difícil situación, o seu pai atopara un traballo que lles permitiría alimentarse a el e á súa filla e enviala á escola. A separación foi moi dura pero viron que era a única forma de sobrevivir e pensaron que sería só por un curto tempo, mentres durase a crise dese momento. Con todo, a situación prolongouse.

No país veciño, había dificultades para que os nenos e nenas puidesen ir á escola porque o goberno non lle concedía ningunha prioridade á educación, non daba diñeiro suficiente para as escolas.

Así que, sendo da mesma familia, a historia de Noha e David desde moi pronto, foi moi diferente.

Noha foi a unha escola onde aprendeu moito en infantil e primaria, logo foi ao colexio secundario e puido estudar na Universidade. David, en cambio, foi a unha escola onde non sempre había profesores, o lugar era moi pequeno para todas as nenas e os nenos, non había materiais e comezaban aos 6 anos. Moi pronto tivo que deixar de asistir...

.....

Noha e David

A proposta é que os nenos e as nenas continúen a historia reflexionando sobre as consecuencias das diferentes experiencias que viviron os protagonistas e imaxinando como continuaría a vida de Noha e a de David.

Lemos os finais que elaboraron, en grupo ou individualmente. A partir deles, entre todos/as, conversamos sobre a importancia do dereito á educación desde a primeira infancia na vida das persoas e a necesidade de que todas as nenas e nenos teñan as mesmas posibilidades para medrar e desenvolverse.

Logo da conversación, o alumnado organizárase en grupos e debuxará a Noha e a David cunha mochila cada un. Os integrantes de cada grupo intercambiarán opinións e poñeranse de acordo sobre os diversos elementos que leva cada personaxe na súa mochila e os que creen que deberían levar para que a infancia e o futuro de ambos fosen igualmente felices e equitativos.

Debuxarán estes elementos, que non se limitarán só a materiais como libros, cadernos e lapis, senón que tamén incluírán a papá, mamá, os vínculos afectivos, un goberno responsable coa educación, etc.

Finalizados os debuxos, expoñerán por grupos que elixiron para cada mochila e como debería ser a mochila que leven as nenas e os nenos de todo o mundo. Deixaranos pegados nun papel continuo que se poderá manter exposto na aula ou noutro lugar do centro para recordar a historia de Noha e de David e con iso, as consecuencias que sofren tantos nenos e nenas que en todo o mundo non exercen o seu dereito á educación infantil.

Actividade 2. A educación en imaxes

A primeira parte da actividade consistirá na realización de teatro imaxe. Para iso divídese o grupo da clase en dous. Para comezar un sairá a escena e o outro observará. Despois intercambiaranse os roles.

O/a mestre/a irá enumerando distintas palabras relacionadas coa educación infantil. Logo de cada unha, os integrantes dun dos grupos terán 5 segundos para representar co seu corpo unha imaxe que eles/as relacionen coa palabra enunciada e sen falar entre eles/as, formando entre todos/as un gran cadro.

**Gardería
Escola infantil
Neno/a
Educación**

Logo de cada imaxe, o/a mestre/a preguntarlle ao grupo observador, fixando a atención un por un. Que elementos vemos na imaxe?

A medida que van xurdindo as respostas, apúntanse as distintas ideas asociadas a cada palabra no encerado.

Unha vez que se rematan as observacións de cada palabra enunciada, coméntanse entre todos e todas, os recordos que han ir xurdindo da súa etapa infantil.

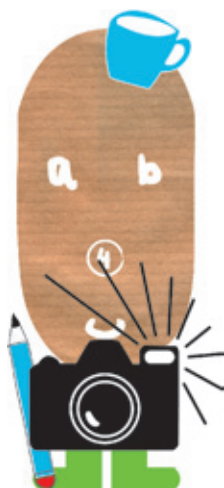
- Como son os recordos?
- Aprendiches moitas cousas?
- Cres que todos os nenos e nenas do mundo poden ir ao colexio desde pequenos/as?
- Por que cres que hai nenos e nenas que non poden ir á escola?
- Por que é importante que os nenos/as vaian á escola desde pequenos/as?

Logo de responder as preguntas, divídese o grupo clase en dúas e pídeselle a cada un que prepare unha obra de teatro sobre a importancia de ir á escola desde pequenos/as. Eles/as escollerán o argumento, escribirán o guión, distribuirán os papeis, prepararán o decorado...

Proponse que posteriormente, como acto de sensibilización, se invite á comunidade educativa do centro a ver as obras e facer un coloquio.

Actividade de mobilización

A Grande

Imaxe

Ver páxina 21

Terceiro ciclo Educación primaria

© Proyecto Solidario

Obxectivos

- 1 Coñecer o dereito á educación da infancia e a súa situación no mundo, para concienciar sobre os beneficios que proporciona o feito de recibir unha educación desde os primeiros anos de vida.
- 2 Descubrir as causas polas que moitos nenos e nenas no mundo non poden acceder a unha educación infantil de calidade.

Competencias

- **Social e cidadá:** posibilitar a comprensión da realidade social global na que viven.
- **Cultural e artística:** utilizar habilidades de pensamento perceptivas e comunicativas para realizar desde unha visión crítica manifestacións culturais.

Actividade 1. Coñeces os dereitos da infancia?

Para introducir o tema dos dereitos humanos o alumnado observa as seguintes viñetas:
de que falan Mafalda e Felipe?

NUESTRO DERECHO A LA EDUCACION ES TAN INDISCUTIBLE.....

...QUE NO HAY LA MAS MÍNIMA ESPERANZA DE QUE ALGUN ALMA CARITATIVA NOS LO quite !

Fonte: <http://www.amnistiacatalunya.org/edu/humor/mafalda/mafalda.dh10.html>

Para afondar nos coñecementos arredor dos Dereitos dos/as Nenos/as, propoñemos o visionado dun documental que fai referencia aos dereitos da infancia e que fai fincapé no dereito á educación.

<http://www.youtube.com/watch?v=sGUWhaNsko>

Para traballar o vídeo e as viñetas propóñense as seguintes preguntas:

- Que son os dereitos humanos?
- Cales son os dereitos dos nenos e nenas? En que documentos se establecen eses dereitos?
- Cales cres que están cubertos e cales non, na vosa contorna e no dos protagonistas do vídeo? Recorda que lles piden ás persoas adultas as nenas e nenos mexicanos.
- Un dos dereitos máis importantes é a educación. Que lles responden cando lles preguntan por que é importante a educación? Cal sería a túa resposta?
- Cres que o dereito á educación é respectado en todo o mundo? Por que?

Para que o alumnado reflexione sobre a súa propia experiencia educativa, o/a docente preguntarlle aos/ás compoñentes do grupo se recordan a que idade foron ao coleio por primeira vez, quen foi a unha escola infantil (ou se teñen irmáns/as menores que asisten a ela) e á gardería e que cousas aprenderon nesas etapas.

A Declaración dos Dereitos do Neno foi aprobada polas Nacións Unidas o 20 de novembro de 1959. O mundo cambiou moito desde entón, e as condicións nas que viven millóns de nenos e nenas tamén. Propoñémosvos que elaborades a vosa propia declaración de dereitos, centrándoa en nenos e nenas de 0 a 6 anos, tendo en conta o comentado sobre a propia experiencia, e actualizándoa ao ano 2012. Podedes incluír artigos xa contidos na Declaración, modificalos se é necesario para a súa actualización, así como engadir aqueles que consideredes oportunos. O documento resultante lerase na clase e pódese compartir co resto do centro.

Actividade 2. Auca da educación

“Auca” é unha tira de viñetas a modo de banda deseñada nas que se escribe unha frase en verso que explica o contido do debuxo. Por exemplo: “Se os nenos e nenas máis pequenas ao coleio van, de maiores moito máis sas estarán”, “A educación infantil é fundamental, se de grande queres ser unha persoa especial”.

As viñetas e mensaxes centraranse nas causas e as consecuencias de que millóns de nenos e nenas non teñan acceso á educación infantil, así como nas solucións para lograr ese acceso.

Para facilitar esta análise propónse unha batería de elementos clave para que o alumnado busque o grao de relación entre a educación e cada un deles:

enfermidade, conflitos bélicos, pobreza, mortalidade infantil, desnutrición, falta de desenvolvemento, investimento educativo, profesores/as de infantil, saúde materna

Para continuar o traballo propónse:

- Investigar sobre a situación da educación infantil no mundo (Ver *Introdución* e *Para afondar...* desta proposta didáctica).
- Clasificar as palabras propostas segundo sexan causas que impiden aos/as nenos/as recibir atención educativa durante a súa primeira infancia, consecuencias ou solucións. Engadir palabras novas en calquera dos campos.
- Crear grupos de traballo por campos, para que cada un/ha faga debuxos ou viñetas con frases en verso sobre o traballado previamente.
- Colocar as viñetas en fila por campos: situación da educación infantil, causas, consecuencias e solucións.
- Pegalas sobre unha cartolina, un panel ou papel continuo.

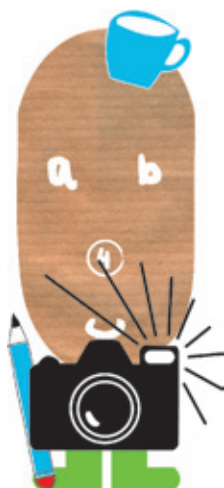
E... Xa creastes vosa propia Auca sobre o dereito á educación infantil! Para finalizar, cada grupo pode expoñer ante o resto dos seus compañeiros/as os debuxos que elaboraron e as frases en verso que inventaron.

Información complementaria

- Declaración dos Dereitos Humanos: <http://www.un.org/es/documents/udhr/>
- Declaración dos Dereitos do Neno: <http://www.amnistiacatalunya.org/edu/humor/mafalda/>
- Dereitos dos nenos e as nenas no mundo: <http://www.youtube.com/watch?v=KSKZY5vNODM>

Actividade de mobilización

A Grande

Imaxe

Ver páxina 21

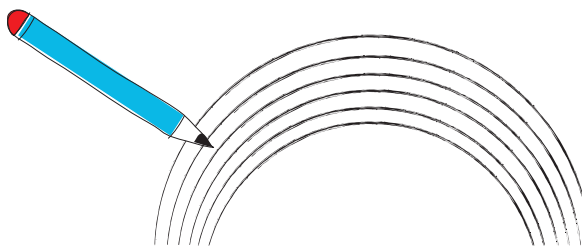
3—12
anos

Educación
Non Formal

© Charo Barroso/Ayuda en Acción

Actividade 1. O gran xogo da Escola Infantil do Arco da Vella

Obxectivos

- 1 Recoñecer a importancia que ten a educación infantil.
- 2 Facer partícipes os nenos e as nenas da importancia de estender o dereito á educación infantil para todos os nenos e nenas do mundo.

Contidos

- **Conceptos:** dereito á educación, desigualdade, traballo en equipo.
- **Habilidades:** análise de necesidades básicas, creatividade, lembrar e recordar a súa etapa infantil.
- **Actitudes:** crítica ante situacións de necesidade e desigualdade, participativa e de colaboración entre os membros do equipo.

A xincana é un gran xogo no cal a través de distintas bases irase desenvolvendo a construción ideal dunha escola infantil segundo as necesidades e demandas que vaian apreciando os propios nenos/as, adaptándoo a cada idade. Todo iso irá guiado polo simbolismo de colorear un gran arco iris, en función das probas polas que vaian pasando os equipos.

Para empezar, no xogo con gran motivación contaráselle unha pequena historia aos e ás participantes a modo de introdución:

Estamos en Vila Feliz. Todos e todas nós somos asesores especiais de infancia no Concello. Anteriormente non houbo escolas infantís, xa que os/as nenos/as pequenos/as non ían ao colexio ata os 6 anos. Pedíronnos que lles axudemos a deseñar unha escola infantil que teñen pensado construír no municipio para os nenos e nenas de 0 a 6 anos: **a Escola do Arco Iris.** Para iso é importante ter en conta o que necesitamos para construíla, o que se pode aprender nunha escola infantil, que calidades debe ter un/a bo profesor/a... Temos que ir pasando por distintos expertos que nos farán probas e preguntas para construír a escola, e nós/as ao resolvelas pintaremos a cor que corresponde con esa base. Cóntase convosco porque sodes grandes expertos/as en educación infantil e estades moi informados/as das últimas novidades neste tipo de escolas. Entre todos e todas conseguiremos a mellor escola do Arco Iris para Vila Feliz.

Logo de ler a historia dividirase o grupo en equipos de mínimo 3 persoas e máximo 6; para que todos os membros se mostren activos, o número de subgrupos ten que ser igual ou menor ao número de bases que fixamos (5), para que ningún equipo estea sen xogar. Para facer os subgrupos pódense realizar diversos xogos para que se agrupen.

Cada grupo terá que realizar unha serie de probas (aquí hai algúns exemplos aínda que estas poderán ser modificadas para adaptalas a diferentes idades ou temas) ás que lle corresponde unha cor.

Unha vez que estean divididos por grupos explícaselles que para poder pintar cada recadro do arco iris, primeiro teñen que superar unha proba que lles anunciarán os/as monitores/as (haberá tantos monitores/as como probas e cores repartidas por un terreo delimitado previamente e outro/a monitor/a que estará controlando para ir enviando a cada grupo á proba seguinte que lle corresponde). Se cada equipo é identificado inicialmente cunha cor, debe iniciar o gran xogo pola proba relacionada coa devandita cor, pasando sucesivamente en orde as probas seguintes.

Mostraráselles o panel do arco iris que representa a Escola Infantil que se deseñará. Para pintar o arco iris e para as probas terán papel continuo, pinturas, tesoiras, taboleiro de xogo, bolígrafos, pegamento, folios e, segundo as probas: recortable das casas, papel crepe, pinturas da cara, elementos para disfraces, babeiros pequenos, chupetes, xoguets, contos e demais para proba dos recunchos, cartolinas, etc.

As probas son as seguintes:

VERMELLO. Debuxamos a nosa escola. Nun anaco grande de papel continuo cada equipo deberá debuxar como vai ser a súa escola: o patio da escola (randeiras, árbores, decoración de paredes, areeiro), as aulas, os baños, o comedor, a sala de xogos ou de psicomotricidade...

AMARELO. A que xogamos? Nesta base os distintos equipos terán que idear os posibles recunchos e momentos en que dividirían as súas aulas. Contarase con elementos e xoguets que poidan ser clasificados por tipos de recunchos e actividades: asemblea, coxíns, xogo simbólico, bonecos, cociñiñas, coches, contos,

momento da comida, psicomotricidade, aseo, encerado... Poderán organizar estes elementos construíndo a aula e o horario dun día cotián nas actividades da súa escola. Se non se conta fisicamente con estes elementos, poderanos debuxar ou construír en cartolinas.

VERDE. Teño 4 anos. Nesta base disfrazaranse e recordarán o que aprenderon con esa idade na escola infantil, as cousas que eran importantes para eles e elas, o nome dalgún amigo/a de esa idade.

AZUL. O meu profe de infantil. Un dos membros do equipo déitase no chan sobre un anaco de papel continuo e o resto debuxa a súa silueta. Sobre esta silueta irase pintando, coloreando e escribindo as calidades que recorden do seu profesor/a de infantil, así como aquelas calidades que consideren que se necesitan para ser un/ha bo/a profesor/a de infantil: contar contos, cantar, moita paciencia, saber escoitar, ser cariñoso/a. Poderán debuxar ou escribir esa calidade en cada parte do corpo relacionada.

VIOLETA. Para construír unha escola necesito... Nesta base do xogo suscítase a construción dunha escola (de papel recortable), pero a cada un/ha daránselle uns elementos. A uns/as só o papel, coma se fosen ladrillos. A outro/a moitos recursos: tesoiras, pegamento, papel, moitos libros, pinturas de cores. A outro/a só as tesoiras, etc. Poden comerciar, intercambiar entre eles/as para que cada un/a poida conseguir o seu obxectivo: construír a escola. Poderanse incluír elementos externos, por exemplo, un furacán, roubo de materiais, etc. Así poderanse establecer diferenzas segundo os distintos países e realidades do sur. Se os equipos son moi numerosos poderanse dividir por parellas para realizar esta tarefa.

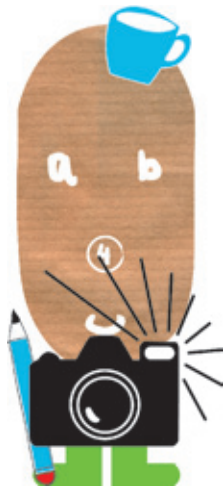
O xogo finaliza cando todos os equipos pasen polas distintas bases, completando así o gran mural do Arco Iris. Para concluír, realizarase unha posta en común a partir das seguintes preguntas suxeridas:

- Como se sentiron?
- Participaron todos/as?
- Cumpíronse os obxectivos propostos?
- Pareceulles interesante?
- Que aprendemos?
- Como é a mellor Escola do Arco da Vella para Vila Feliz?
- Por que é importante que todos/as os/as nenos/as do mundo teñan a súa Escola Infantil do Arco da Vella?

Con esta última conclusión farase un cartel cuxo marco será o mural co arco iris completado logo de superar todas as probas.

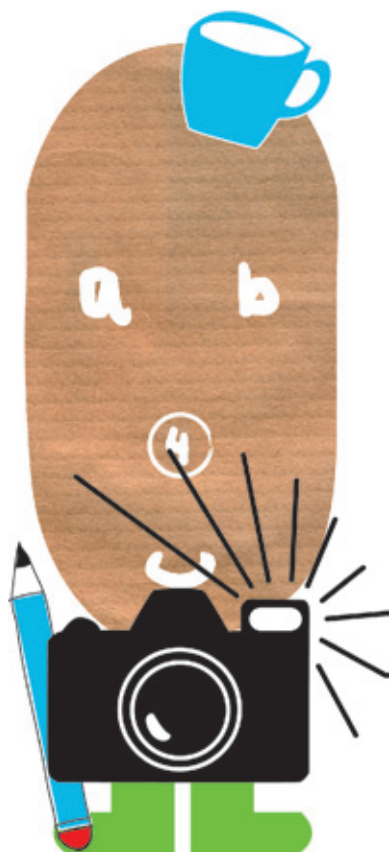
Actividade de mobilización

A Grande

Imaxe

Ver páxina 21

Actividade para
todos os niveis

A Grande Imaxe

Obxectivos

- 1 Recapitular o traballado arredor da atención e educación da primeira infancia e a necesidade do cumprimento do compromiso dos países para lograr a educación para todos e todas en 2015.
- 2 Participar na actividade de mobilización mundial.

Durante a Semana de Acción Mundial pola Educación (SAME) millóns de persoas en todo o mundo mobilizáronos baixo o lema **Con dereitos desde o principio. Por unha educación temperá de calidade para recordarlles aos líderes políticos as dificultades que millóns de nenos e nenas teñen para acceder a unha educación temperá de calidade, e para esixirlles que destinen os recursos necesarios para facer realidade o seu compromiso de lograr a Educación para Todos e Todas en 2015.**

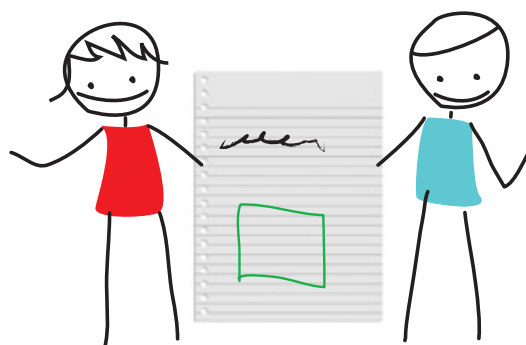
Como participar na Grande Imaxe?

Esta actividade pretende ser unha reflexión e recapitulación de todo o que o alumnado traballou ao longo da proposta didáctica sobre a importancia da atención e educación da primeira infancia.

Unha vez traballadas as actividades, propoñémosvos que cada alumno/a, participante, docente, etc., realice unha imaxe no modelo que atoparedes na web da campaña (www.cme-espana.org). Cada nivel educativo adaptará a técnica para facer a imaxe. Por exemplo, en educación infantil pode facerse con adhesivos, mentres que en bacharelato a imaxe pode tomarse cunha cámara ou teléfono móbil. O importante é recoller o maior número de imaxes, nas técnicas máis variadas, que reflectan as aspiracións de todas e todos: nenos e nenas felices e sans/sas que reciben atención e educación nunha contorna segura. Para iso, poden representar:

- experiencias próximas de atención e educación á primeira infancia, xa sexa na escola ou na familia,
- experiencias vividas nos seus primeiros anos que lles axudaron a aprender a medrar,

- recordos da escola infantil á que foron e dos seus mestres/as,
- unha clase onde eles/elas son os/as mestres/as,
- políticos/as cumprindo os seus compromisos,
- un foro de nenos/as e mozos sobre educación,
- unha acción en defensa da educación temperá,
- unha escola infantil ideal.

Detrás de cada imaxe, cada alumno/a ou participante, segundo a súa idade ou nivel educativo, escribirá unha mensaxe a o/a representante da Secretaría de Estado de Cooperación Internacional, no que lle pedirán que as persoas encargadas das decisións necesarias cumpran os compromisos que asinaron en 2000, cando se comprometeron a lograr a Educación para Todos e Todas en 2015.

Que facemos coa imaxe?

Na web www.cme-espana.org poderedes colgar todas as imaxes e mensaxes que realicades en formato electrónico. Con todas estas imaxes e mensaxes, e coas que recollamos a través das redes sociais da campaña, faremos unha imaxe grande que lles entregaremos aos representantes políticos nos actos que realizaremos durante a SAME.

Ademais, dentro do voso centro ou grupo, podedes:

- Facer unha exposición ou *collage* coas imaxes de todo o colexio/grupo. Podedes invitar a vela ás familias, a prensa da vosa localidade, outros centros, representantes políticos, etc.
- Implicar as familias na elaboración das imaxes. Pedídelles a pais, nais, avós/as que tamén pinten ou representen como foi a súa escola, quen era a súa mestra/ou, ou que aprenderon cando tiñan menos de 6 anos.

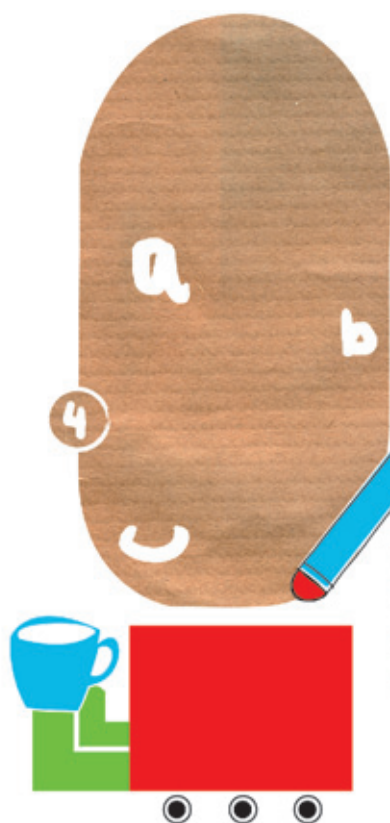
Tamén podedes enviarnos fotografías que fagades mentres traballades os materiais ou elaborades as imaxes.

**grazas a todos
e todas**

A **Campaña Mundial pola Educación** non sería o mesmo sen a vosa implicación, os/as docentes e educadores/as comprometidos/as co dereito á educación. Por iso queremos agradecervos especialmente a vosa implicación na CME e na SAME.

Recordámosvos que é moi importante que saibamos cantos participamos. Para iso é imprescindible que rexistredes a participación dos vosos centros en www.cme-espana.org

* *As fotografías enviadas utilizaranse nos materiais e na web da Campaña Mundial pola Educación.*

Cuestionario de avaliación

da proposta
didáctica de
Educación Infantil
e Primaria e
Educación Non
Formal

SEMANA DE ACCIÓN MUNDIAL POLA EDUCACIÓN 2012

NOME DO CENTRO/GRUPO

.....

DIRECCIÓN, CP, LOCALIDADE

.....

CORREO ELECTRÓNICO E PERSOA DE CONTACTO

.....

QUE NIVEIS PARTICIPARON?

- ☐ INFANTIL
- ☐ 1º CICLO DE PRIMARIA
- ☐ 2º CICLO DE PRIMARIA
- ☐ 3º CICLO DE PRIMARIA
- ☐ GRUPO DE EDUCACIÓN NON FORMAL (IDADES)

CANTAS PERSOAS PARTICIPARON? (ALUMNADO, PARTICIPANTES, DOCENTES, FAMILIAS)

.....

DOCENTES E EDUCADORES/AS IMPLICADOS/AS

Nome

Correo e.

.....

.....

.....

PARTICIPASTES CON ANTERIORIDADE NA SAME? EN QUE ANOS?

VALORA DO 1 (NIVEL MÍNIMO) AO 5 (NIVEL MÁXIMO) A PERTINENCIA DOS OBXECTIVOS SUSCITADOS E A ADECUACIÓN DE ACTIVIDADES SUSCITADAS A CADA NIVEL EDUCATIVO.

Educación Infantil

- Obxectivos	1	2	3	4	5
- Actividade 1. Cando eramos máis pequenos/as	1	2	3	4	5
- Actividade 2. De camiño para a escola	1	2	3	4	5
- Actividade de mobilización. A Grande Imaxe	1	2	3	4	5

Educación Primaria

Primeiro ciclo

- Obxectivos	1	2	3	4	5
- Actividade 1. Xurxo e Malinda	1	2	3	4	5
- Actividade 2. Golescola	1	2	3	4	5
- Actividade de mobilización. A Grande Imaxe	1	2	3	4	5

Segundo ciclo

- Obxectivos	1	2	3	4	5
- Actividade 1. Iguais de orixe, diferentes en dereitos	1	2	3	4	5
- Actividade 2. A educación en imaxes	1	2	3	4	5
- Actividade de mobilización. A Grande Imaxe	1	2	3	4	5

Terceiro ciclo

- Obxectivos	1	2	3	4	5
- Actividade 1. Coñeces os dereitos da infancia?	1	2	3	4	5
- Actividade 2. Auca da educación	1	2	3	4	5
- Actividade de mobilización. A Grande Imaxe	1	2	3	4	5

Educación Non Formal

- Obxectivos	1	2	3	4	5
- Actividade 1. O gran xogo da Escola Infantil do Arco da Vella	1	2	3	4	5
- Actividade de mobilización. A Grande Imaxe	1	2	3	4	5

VALORA DO 1 (NIVEL MÍNIMO) AO 5 (NIVEL MÁXIMO) OS SEGUINTES ASPECTOS

- Cantidade de materiais recibidos	1	2	3	4	5
- Data de recepción dos materiais	1	2	3	4	5
- Posibilidade de inclusión da proposta na programación do centro/colectivo	1	2	3	4	5
- Interese en traballar a SAME en próximos anos	1	2	3	4	5

OBSERVACIÓNS, COMENTARIOS E PROPOSTAS DE MELLORA

Para a Campaña Mundial pola Educación é moi importante coñecer quen participamos na SAME. Por iso pedímosche que rexistres a participación do teu centro en www.cme-espana.org

A vosa opinión é moi importante para que poidamos seguir mellorando. **Completa este cuestionario e:**

- envíaio por fax ao 93 412 40 36
- ou descárgao en www.cme-espana.org e envíaio por correo electrónico a same@cme-espana.org
- ou complétao pinchando en <http://cme-espana.org/formulario/centros-educativos>

Entra en www.cme-espana.org e

- rexistra a túa participación na SAME
- deixa a túa imaxe e únete Á Grande Imaxe
- completa a avaliación dos materiais didácticos

Con dereitos desde o principio.

Por unha educación temperá de calidade.

Campaña Mundial pola
EDUCACIÓN
www.cme-espana.org

A Coalición Galega da Campaña Mundial pola Educación está integrada por:

Organizacións que participan na SAME a nivel estatal:

Colaboran:

Dirección de arte, diseño e ilustracións: Maribel Vázquez